

Dno 21/1/10

OIKEUSREKISTERIKESKUS
TOIMINTAKERTOMUS 2009

Sisällysluettelo

1. Johdon katsaus.....	3
2. Vaikuttavuus.....	3
3. Toiminnallinen tehokkuus.....	4
4. Tuotokset ja laadunhallinta.....	5
4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	5
4.2. Asiamäärien kehitys	7
5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	7
6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	9
7. Allekirjoitus.....	11

1. Johdon katsaus

Oikeusrekisterikeskus on toiminta-ajatuksensa mukaisesti luotettava ja palveleva valtakunnallinen oikeusrekisterien pitäjä ja varallisuusrangaistusten täytäntöönpanija, joka toimii

- rekisterinpidossa asiantuntevasti julkisuusperiaatteen ja yksityisyyden suojan toteuttamiseksi ja
- sakkorangaistusten ja korvausten täytäntöönpanossa tehokkaasti rikosoikeudellisen seuraamusjärjestelmän vaikuttavuuden turvaamiseksi.

Rekisterinpito- ja tietojenluovutustehtävät on hoidettu asiantuntevasti julkisuus- sekä yksityisyydensuojalainsäädännön mukaisesti ja täytäntöönpanotehtävät virheettömästi ja tehokkaasti.

Viraston uusi organisaatio otettiin käyttöön 9.3.2009. Perustehtävien suorittamisen sujuvuutta hidasti se, että osa henkilöstön työpanoksesta kului uuden tehtävänkuvan edellyttämien tehtävien opetteluun sekä oman osaamisen jakamiseen.

Oikeusrekisterikeskuksen organisaatio

Virastossa on neljä toimintayksikköä: Rekisterit, Täytäntöönpano, Kehittämispalvelut ja Hallintopalvelut. Rekisterit jakaantuu kolmeen ryhmään: Rikosoikeudelliset rekisterit, Jakelurekisterit ja Yksityisoikeudelliset rekisterit. Täytäntöönpano jakaantuu kahteen ryhmään: Rikosvahinko- ja maksukyvyttömyysasiat sekä Ulosotto- ja maksuliikenneasiat. Kehittämispalvelut huolehtii viraston järjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvistä tehtävistä sekä tietojen käytön valvontaan ja käyttöoikeuksien myöntämiseen liittyvistä tehtävistä. Hallintopalvelut vastaa viraston henkilöstö-, talous- ja yleishallintoasioista sekä sisäisistä palveluista.

Rekisterit ja Täytäntöönpano -yksiköiden päällikköinä ovat toimialajohtajat, Kehittämispalvelujen päällikkönä apulaisjohtaja sekä Hallintopalvelujen päällikkönä toimistopäällikkö.

Johtajan tukena toimii johtoryhmä, johon kuuluvat johtaja, yksiköiden päälliköt ja vuosittain henkilöstön keskuudestaan valitsema henkilöstön edustaja. Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 31 kertaa käsittelemään viraston toiminnan kannalta tärkeitä asioita.

2. Vaikuttavuus

Oikeusrekisterikeskuksen toiminnalla on välitön vaikutus seuraamusjärjestelmän uskottavuuteen ja viranomaistoiminnan luotettavuuteen.

Viraston käyttäjät huolehtivat täytäntöönpanosta pitkälle kehitetyn tietojärjestelmän avulla. Täytäntöönpanojärjestelmä huolehtii esimerkiksi maksukehotusten ja ulosottihakemusten lähettämisestä nopeasti sekä valvoo asioiden etenemistä niiden oikeellisuuden ja virheettömyyden

varmistamiseksi. Epäselvissä tilanteissa järjestelmä tuottaa käyttäjälle selvityspyynnön, jonka avulla käyttäjä voi varmistaa asian oikean etenemisen.

Rikosvahinkokorvausten käsittelyaika on ollut kertomusvuonna poikkeuksellisen pitkä, millä ei kuitenkaan ole ollut oleellista vaikutusta täytäntöönpanotulokseen. Myös sakkorekisteriin vietävät haasteet muuntorangaistusmenettelyyn ja muuntopäätökset ovat ajoittain ruuhkautuneet, mutta jonoja on purettu sisäisin erityisjärjestelyin niin, että täytäntöönpanon aloittaminen ei ole viivästynyt.

Tiedot rekistereistä on luovutettu sekä yksityis- että viranomaisasiakkaalle virastossa asetettujen käsittelyaikojen puitteissa, osittain käsittelyaikatavoitteet on jopa alitettu. Käsittelyaikatavoitteissa pysyminen on ollut haasteellista, koska henkilöstön määrä on viraston tehtäviin nähden vähäinen ja uuden organisaation käyttöönottoon liittyvät tehtävät sekä uusien tehtävien opettaminen ja opettelu veivät osan henkilöstön työajasta.

3. Toiminnallinen tehokkuus

Vuonna 2009 rekisteritoiminnan taloudellisuutta mittaava kustannukset/luovutettu tieto oli 3,13 €/luovutettu tieto. Rekisteritoiminnan tuottavuutta mittaava luovutettut tiedot/htv oli 33 932 luovutettua tietoa/htv.

Täytäntöönpanotoiminnan taloudellisuutta mittaava kustannukset/täytäntöönpanotuottavuus oli 5,58 €/saatava. Täytäntöönpanotoiminnan tuottavuutta mittaava täytäntöönpannut saatavat/htv oli 18 721 saatavaa/htv.

Vertailuluvut vuosilta 2006 - 2009

Toiminnan tehokkuuden tunnusluvut	2006	2007	Muutos		2008	Muutos		2009	Muutos
			06-07 %	07-08 %		08-09 %			
Rekisteritoiminta									
Rekistereistä asiakkaalle tehdyt poiminnat *	561 949	606 784	8,0 %		622 358	2,6 %	630 115	1,2 %	
Henkilötyövuodet	14,93	14,52	-2,7 %		15,90	9,5 %	18,57	16,8 %	
Kustannukset	1 468 456	1 452 793	-1,1 %		1 733 040	19,3 %	1 973 062	13,8 %	
Taloudellisuus €/luovutettua tietoa	2,61	2,39	-8,4 %		2,78	16,3 %	3,13	12,4 %	
Tuottavuus luovutettua tietoa/htv	37 639	41 790	11,0 %		39 142	-6,3 %	33 932	-13,3 %	

* Määriin ei sisälly liikenne rikosilmoituksia eikä ilmoituksia tullirikosasiassa

Täytäntöönpano

Täytäntöönpanoasiat	538 672	477 651	-11,3 %		626 122	31,1 %	563 141	-10,1 %	
Henkilötyövuodet	39,87	39,34	-1,3 %		33,49	-14,9 %	30,08	-10,2 %	
Kustannukset	3 878 109	3 859 363	-0,5 %		3 539 484	-8,3 %	3 140 169	-11,3 %	
Taloudellisuus €/saatava	7,20	8,08	12,2 %		5,65	-30,0 %	5,58	-1,4 %	
Tuottavuus saatavaa/htv	13 511	12 142	-10,1 %		18 696	54,0 %	18 721	0,1 %	

Oikeusrekisterikeskuksen tulostavoiteasiakirjaan vuodelle 2010 lasketujen, vuotta 2008 koskevien, rekisteri- ja täytäntöönpanotoiminnan taloudellisuutta ja tuottavuutta kuvaavien mittareiden pohjalaskelmista puuttuu osa kustannuksista, muun muassa tukitoiminnot ja tietohallintomenot.

Virastossa on toimiva työajanseuranta, suoritteiden lukumäärätietoja kerätään ja menot kirjataan projekteille ja toiminnoille. Raportoinnin täsmällisyys on riippuvainen oikeusministeriön taloushallinnon järjestelmien kehittämisestä.

Hallitus on 26.6.2009 antanut eduskunnalle esityksen laiksi oikeushallinnon valtakunnallisesta tietojärjestelmästä ja siihen liittyviksi laeiksi. Oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän rekisterinpitäjäksi esitetään Oikeusrekisterikeskusta, mikä on merkittävä laajennus viraston tehtäviin. Sisäisten siirtojen ja henkilöstön perehdyttämisen lisäksi tehtävä tulee vaatimaan hallinnonalan sisäisiä resurssien kohdennuksia. Oikeusministeriö on asettanut työryhmän valmistelemaan lainsäädännön täytäntöönpanoa. Työryhmän laatima suunnitelma lain täytäntöönpanoa varten tarpeellisista järjestelyistä on valmistunut syksyllä 2009.

Manuaalisesti rekisteröitävien päätösten voimakas vähentyminen, laajentuvat rekisterinpitotehtävät ja valtiohallinnon tuottavuusohjelman tavoitteet edellyttävät tulevallakin kaudella erityisen huomion kiinnittämistä henkilöstösuunnitteluun.

Palvelukeskusmallien mukainen toiminta ei ole vaikuttanut työmäärien vähenemiseen siten kuin suunnitelmissa on oletettu. Yhteistyö Oikeushallinnon tietotekniikkakeskuksen ja Oikeushallinnon palvelukeskuksen kanssa vaatii virastolta uudenlaista osaamista ja toimintamallien kehittämistä. Myös erilaiset hallinnolliset suunnittelu- ja seurantatehtävät ovat lisääntymässä tai siirtymässä ministeriöltä virastoille.

Vuonna 2007 toteutettu KAIKU-hanke jatkui vuonna 2008 viraston organisaation ja tehtävärakenteen kehittämishankkeena "Osaamis pääoma oikeaan käyttöön". Kehittämishankkeen tavoitteena on ollut rakentaa viraston kolmea ydinprosessia eli täytäntöönpanoa, rekisterien ylläpitoa ja tietojen luovuttamista mahdollisimman tehokkaasti tukeva organisaatio sekä luoda tehtäväkuvat, jotka ovat hallittavia, kohtuullisia ja oikeudenmukaisia. Kehittämishanke päättyi 9.3.2009 uuden organisaation ja uusittujen tehtäväkuvien käyttöönottoon. Muutoksilla pyritään lisäämään viraston toiminnan tuottavuutta ja tehokkuutta sekä parantamaan henkilöstön työssä jaksamista ja työtyytyväisyyttä.

4. Tuotokset ja laadunhallinta

4.1. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanojärjestelmän raportointi- ja ti-

lastointiosuus valmistui vuonna 2008 kaikkein kriittisimpien vakioraporttien osalta. Muihin tarpeisiin laadittavien raporttien tuottamiseen tarvittava ohjelmaosuus valmistui loppuvuodesta 2009.

Saatavien määrät/euroa

	2005	2006	2007	2008	2009
Tuomiolauselma-asiat	78 715 164	86 627 031	88 370 510	99 626 431	112 935 627
Rangaistusmääräykset	14 820 295	16 998 405	19 799 162	24 674 958	27 989 079
Rikesakot	2 891 065	2 534 472	2 612 656	2 798 408	3 386 378
Muuntoasiat	4 041 424	3 866 154	3 083 800	2 512 918	1 455 169
Rikosvahinkosaamiset	60 235 854	63 868 838	62 631 996	57 182 955	58 683 856
Pohjoismaiset saatavat	89 005	125 528	142 800	202 070	142 028
Yhteensä	160 792 811	174 020 430	176 640 927	186 997 741	204 592 137

Sakkotulojen määrä/euroa

2005	2006	2007	2008	2009
76 556 112	78 936 141	99 492 579	94 298 267	206 349 725

Vuoden 2009 sakkotulojen kokonaismäärään on ollut merkittävä vaikutus sillä, että sakkotuloihin luetaan myös Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanemista erilaisista rikkomusmaksuista kertyvät suoritukset. Vuoden 2009 aikana kilpailunrajoituksista annetun lain (480/1992) mukaisia kilpailunrikkomusmaksuja on maksettu yhteensä 112 665 000 euroa. Pääosa näistä suorituksista liittyy niin sanottuihin asfalttikartelli- ja puukauppakartellijuttuihin.

Saapuvien asioiden määrä vaihtelee vuosittain sen mukaan miten suuria asiamääriä tuomioistuimet, syyttäjät ja poliisit vuosittain ratkaisevat.

Saatavien rahamäärä vaihtelee muutamista kymmenistä euroista miljooniin euroihin. Esimerkiksi avoinna olevien tuomiolauselma-asioiden joukossa ovat muun muassa rahamääräiset menettämisseuraamukset ja korvaukset valtiolle, joihin voi sisältyä rahamäärältään suuria yksittäisiä seuraamuksia, mikä pääosin selittää tuomiolauselmasaatavien kasvun edellisvuoteen verrattuna.

Avoinna olevien rikosvahinkosaatavien määrä näyttää vakiintuneen edellisvuoden tasolle.

Sakon muuntorangaistusasioiden määrää on viime vuosina pyritty vähentämään useilla lainsäädännön muutoksilla. Kertomusvuoden osalta väheneminen johtuu siitä, että rangaistusmääräysmenettelyssä tuomit-

tuja sakkoja ja valtaosaa uhkasakoista ei enää muunneta vankeudeksi.

Muilta osin vuosina 2006 - 2009 täytäntöön pantaviksi tulleiden asioiden ja niiden rahamäärien vaihtelu on ollut normaalia.

4.2. Asiamäärien kehitys

Asiamäärien kehitys/kpl

	2005	2006	2007	2008	2009
Rikosrekisteri					
- luovutetut otteet	351 617	342 593	330 663	328 581	320 806
- luovutetut muut tiedot	107 402	84 310	109 736	119 556	119 708
- rikostaustaoitteet	57 346	58 711	62 393	68 744	70 544
- otteet viisumi/työlupa *)	5 404	6 553	7 228	7 713	7 506
Muut rekisteriasiat					
- luovutetut otteet yhteensä	2 534	3 512	4 566	5 029	6 094
- joista maksullisia otteita	1 949	2 818	3 642	3 736	4 085
- TL-korjauspyynnöt	1 282	1 901	1 657	1 583	1 489
Täytäntöönpanoasiat, saapuneet					
- tuomiolauselma-asiat	82 307	78 009	75 075	83 551	87 132
- rangaistusmääräykset	278 218	309 504	255 546	**) 391 320	241 381
- rikesakot	116 984	115 396	120 161	188 299	257 729
- rikosvahinkokorvaukset	4 587	4 809	2 976	5 257	5 942
- ylikuormamaksut	3 746	2 254	2 017	1 896	1 979
- muuntopäätökset	14 514	16 255	14 700	12 146	7 639
Velkajärjestelyasiat					
- aloittamiset	630	798	657	552	590
- seuratut maksuohjelmat	3 750	4 100	3 360	4 320	3 840
- vapaaehtoiset velkajärjestelyt	156	173	86	168	90

*) sisältyy "luovutetut otteet" -lukuun

**) sisältää edellisen vuoden ruuhkien purkua

5. Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston tuloskeskustelussa vuodelle 2009 on käytettävien henkilötyövuosien määräksi sovittu 46 henkilötyövuotta. Edellisvuoteen verrattuna vakinaisen henkilöstön määrä väheni yhdellä. Henkilöstömäärä on viraston tehtäviin nähden vähäinen. Määräaikaisten osuutta nostivat osaaikaisajaisajat, lisäksi virastossa työskenteli työllisyysmäärärahoihin palkattuja sekä korkeakouluharjoittelijoita.

Henkilöstön lähtövaihtuvuus oli 6,3 %, mikä johtuu vuoden aikana alkaneista ja päättyneistä työllisyysvaroin palkatuista jaksoista.

Työtyytyväisyyskysely toteutettiin edellisvuotiseen tapaan syksyllä. Kyselyn keskiarvo oli 3,34 eli lähes sama kuin valtiolla keskimäärin. Edellisen vuoden keskiarvoon (3,37) verrattuna tulos oli hieman laskenut. Kyselyn tulokset on käyty läpi toimintayksiköittäin ja tarvittavista kehittämistoimista on sovittu.

Sairauspoissaolot olivat 7,2 työpäivää henkilötyövuotta kohden. Sairauspoissaolopäivien määrä laski edelliseen kauteen (11,1) verrattuna.

Työterveyshuollon euromääräiset kustannukset henkilötyövuotta kohti olivat 344 euroa, jossa oli kasvua edellisestä (153 e) kaudesta. Poikkeuksellisen korkea kasvu on näennäinen, sillä vuoden 2008 henkilötyövuosikohtaista euromäärää alensivat työterveyshuollon kustannusten palautukset sekä vuodelta 2006 että vuodelta 2007.

Koulutuspanostus oli 2,3 työpäivää/htv ja koulutukseen ja kehittämiseen käytettiin 798 e/htv. Koulutustasoindeksi on edelleen tasolla 4,3.

Esimiestyön laatuun on panostettu mm. siten, että toimintayksiköiden päällikköinä toimivat toimialajohtajat sekä apulaisjohtaja ovat suorittaneet johtamisen erikoisammattitutkinnon JET:in. Hallintopalvelujen esimiehenä toimiva toimistopäällikkö suorittaa parhaillaan johtamisen erikoisammattitutkintoa.

Vuosittaiset kehityskeskustelut käytiin kaikkien virkamiesten kanssa ja samassa yhteydessä laadittiin henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

Työkyky- ja työhyvinvointiasioita käsiteltiin TYKY-ryhmässä, joka koontui kahdeksan kertaa. Ryhmä ylläpitää vuosittain työkyvyn ylläpitämisuunnitelmaa ja työsuojelun toimintaohjelmaa. Henkilöstölle järjestettiin virkistystapahtumia ja tarjottiin käyttöön liikuntaseteleitä, uimahallilippuja sekä mahdollisuutta varata aikoja virastossa viikoittain käyvältä hierojalta.

Viraston organisaation kehittämishanke "Osaamispääoma oikeaan käyttöön" tähtäsi toiminnan tehokkuuden ja tuottavuuden kasvattamisen lisäksi henkilöstön jaksamisen ja työhyvinvoinnin parantamiseen. Tehtävänkuvarakennetta kehitettiin asiantuntijaorganisaation suuntaan niin, että tehtävänkuvat ovat selkeämpiä, oikeudenmukaisempia ja paremmin hallittavia. Henkilöstö pyrittiin sijoittamaan uusittuihin tehtäviin niin, että jokaisen osaaminen ja edellytykset saadaan tehokkaimmin hyödynnettyä. Hanke jatkui vuonna 2009 uuden organisaation käyttöönoton jälkeen osaamiskartoituksella ja henkilökohtaisten kehittämissuunnitelmien laatimisella.

Tunnuslukuja

	<i>tot 2007</i>	<i>% osuus</i>	<i>tot 2008</i>	<i>% osuus</i>	<i>tot 2009</i>	<i>% osuus</i>
HTV:t sisältävät työllisyysvaroin palkatut	52,2		48,7		47,9	
vakinaiset	50	98,0	47	90,4	46	86,8
määräaikaiset	1	2,0	5	9,6	7	13,2
keski-ikä	48,6		48,7		48,3	

työtyytyväisyysindeksi	3,32		3,37		3,34	
sairauspoissaolot, työpvm/htv	12,9		11,1		7,2	
koulutustasoindeksi	4,3		4,3		4,3	
koulutuspanostus, työpvm/htv	2,3		0,2		2,3	
koulutus ja kehittäminen, €/htv	1 385		238		798	

6. Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Oikeusrekisterikeskuksen työjärjestys on vahvistettu 9.3.2009. Työjärjestyksessä on määritelty työnjako viraston eri toimintayksiköiden kesken. Viraston tulojen ja menojen asia- ja numerotarkastajilla on voimassaolevat määräykset.

Päätös liiketaloudellisten suoritteiden hinnoittelusta on tehty 4.12.2009.

Ryhmiä asiantuntijat huolehtivat siitä, että työohjeet ovat ajan tasalla.

Virastossa on käteiskassa, jonka Rekisterit-yksikön toimialajohtaja tarkastaa ennalta ilmoittamatta vähintään neljä kertaa vuodessa.

Oikeusrekisterikeskuksen käytössä olevat järjestelmät sisältävät lähinnä rikolliseen tekoon ja rangaistukseen liittyvää arkaluonteista tietoa, joka hallintoviranomaisen ylläpitämässä rekisterissä on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n mukaisesti salassa pidettävää. Jokainen virastossa työskentelevä on allekirjoittanut vaitiolositoumuksen.

Käytössä olevat järjestelmät vaativat henkilökohtaisen käyttäjätunnuksen ja salasanan. Käyttäjätunnuksen ja salasanan säilyttämisestä ja vaihtamisesta on annettu kirjalliset ohjeet. Työasema on lukittava työhuoneesta poistumisen ajaksi.

Virastossa on tietoturvaohje, ja virasto on mukana hallinnonalan hankkeessa, joka tähtää tietoturvan edelleen kehittämiseen.

Organisaatiouudistuksen yhteydessä virastoon perustettiin Kehittämispalvelut-yksikkö, jolle keskitettiin muun muassa virastolle kuuluvien tietoturva-asioiden hoitaminen sekä tietojärjestelmien käytön laillisuuden valvonta. Muutoksella pyrittiin parantamaan viraston tietoturvallisuuden yleistä tasoa sekä viraston arkaluonteisia tietoja sisältävien tietojärjestelmien käytön valvontaa.

Sakkojen ja korvausten täytäntöönpano- ja perintätehtävissä käytettävän järjestelmän käyttäjien roolit on suunniteltu niin, että ns. vaarallisia yhdistelmiä ei pääse syntymään. Järjestelmään on rakennettu loki, jonka avulla pystytään tarvittaessa selvittämään käyttäjien toimenpiteet. Myös rikosrekisterijärjestelmään on rakennettu toiminnallisuus, jonka avulla pystytään selvittämään rekisterikyselyn ajankohta, tarkoitus ja kyselyn tekijä.

Oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämiin yksityisoikeudellisiin rekistereihin on rakennettu asianmukainen loki käytön seuranta varten.

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tilintarkastajan väliraportissa 2/2008 Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanojärjestelmän tarkastuksesta kiinnittänyt huomiota rikosperusteisten korvaussaatavien vanhentumiseen liittyvään epäkohtaan, joka on johtanut siihen, että saatavien perinnästä luovutaan osittain ennen lainsäädännössä asetettuja määräaikoja.

Sakon täytäntöönpanosta annetun lain mukaan perittävät korvaukset vanhenevat velan vanhentumisesta annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Edellä mainitussa laissa viitataan ulosottokaaren 2 luvun 27 §:ään siltä osin, kuin on kysymys vanhentumisesta ulosottokelpoisuutta koskevan määräajan johdosta. Lopputulos on se, että korvaukset vanhentuvat viimeistään, kun on kulunut 15 vuotta tuomiosta, kun seuraamuksena ei ole ollut vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelu. Myös muissa kuin rikosasioissa tuomitut korvaukset vanhenevat viimeistään 15 vuoden määräajan kuluttua. Jos rikosasiassa on tuomittu vankeusrangaistus tai yhdyskuntapalvelua, määräaika on kuitenkin 20 vuotta. Sakkojen vanhentumisaika on viisi vuotta ja menettämisseuraamukset vanhenevat 10 vuodessa.

Oikeusrekisterikeskuksen täytäntöönpanojärjestelmässä korvauslausunnot ovat itsenäisiä siten, että korvauslausunnolla ei ole tietoa tuomitusta rangaistusseuraamuksesta. Korvauksia on perinnässä niin paljon, että virastolla ei ole minkäänlaista mahdollisuutta tilata tuomioistuinta asiakirjoja tuomittujen rangaistusten selvittämiseksi eikä epäkohta ole korjattavissa tietojärjestelmien avulla. Oikeusrekisterikeskuksen on kuitenkin jo korvauksen täytäntöönpanon alkaessa pystyttävä määrittelemään, kuinka kauan asiaa voidaan enimmillään periä.

Oikeusrekisterikeskus on esittänyt tutkittavaksi, onko mahdollista lisätä ulosottolakiin säännös, jonka mukaan 20 vuoden määräaika ei sovellettaisi sakon täytäntöönpanolain mukaan perittävään korvaukseen, jonka täytäntöönpanosta vastaa Oikeusrekisterikeskus. Niin sanotut itseperittävät korvaukset voisivat jäädä tämän säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle. Ehdotusta puoltaa erityisesti se, että sakot vanhenevat viiden vuoden määräajassa. Esimerkiksi huumejutussa menettämisseuraamus vanhenee 10 vuodessa, mutta samassa asiassa määrättyä todistajanpalkkiota peritään 20 vuotta, jos rangaistusseuraamukseksi on tuomittu vankeutta tai yhdyskuntapalvelua.

Jollei säännöstä ole mahdollista kirjoittaa ulosottolakiin, se voitaisiin mahdollisesti sijoittaa sakon täytäntöönpanosta annettuun lakiin.

Tilintarkastajan väliraportissa 2/2008 valtiontalouden tarkastusvirasto on niin ikään kiinnittänyt huomiota oikeusapulain 22 §:n mukaisten korvausten perimiseen. Näitä korvauksia perivät sekä Oikeusrekisterikeskus että oikeusaputoimistot. Oikeusrekisterikeskus vastaa vastapuolen korvausten perinnästä silloin, kun oikeusavun saajaa on avustanut yksityinen avustaja. Oikeusaputoimistot ja Oikeushallinnon palvelukeskus vastaavat perinnästä silloin, kun oikeusavun saajaa on avustanut julkinen oikeusavustaja. Oikeusrekisterikeskus noudattaa perinnässä sakon

täytäntöönpanosta annettua lakia ja vastaavaa asetusta. Oikeusaputoimistot ja Oikeushallinnon palvelukeskus noudattavat saatavien perinnästä annettua lakia. Saatavia peritään siis kahdella eri tavalla.

Olisi järkevää siirtää periminen kokonaan Oikeusrekisterikeskuksen hoidettavaksi. Tämä edellyttää järjestelmämuutoksia, jotka ovat alustavan arvion mukaan 18 - 21 henkilötyöpäivän suuruiset.

Ongelmalliseksi on kuitenkin osoittautunut perittyjen varojen tilittäminen sille oikeusaputoimistolle, joka on antanut oikeusapua. Nettobudjetoiduille oikeusaputoimistoille perityt varat ovat tärkeä lisä toimintamäärärahoihin. Tällä hetkellä varojen tilittäminen tehdään kirjanpidoilisesti Oikeushallinnon palvelukeskuksessa siirtämällä ne asianomaisen toimiston toimintamäärärahoihin.

Viraston täytäntöönpanojärjestelmän kehittämiseen vuosittain ositetut määrärahat ovat olleet siinä määrin rajalliset, että seuraamusmaksuja ei ole toistaiseksi voitu tallettaa järjestelmän avulla perittäviksi, minkä vuoksi avoimet seuraamusmaksut eivät näy raportointi- ja tilastointijärjestelmän tuottamassa raportissa. Tämä on puute sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kannalta varsinkin kun seuraamusmaksut saattavat olla euromäärältään useita kymmeniä miljoonia.

Realistisen arvion mukaan täytäntöönpanojärjestelmä on saatu edellä mainitun epäkohdan osalta korjattua vuoden 2011 loppuun mennessä.

Arvioni mukaan Oikeusrekisterikeskuksen sisäinen valvonta ja riskien hallinta täyttävät niille säädetyt vaatimukset.

7. Allekirjoitus

Hämeenlinnassa 11.3.2010

Ritva-Liisa Raatikainen
Johtaja